

[Niels Helveg Petersen.]

var på mange måder et rekordår. Vi havde en overordentlig stor stigning i produktionen, den største i en årrække, en meget høj beskæftigelse, højere end nogen sinde før; flere er i arbejde i danske erhverv end nogen sinde før. Det var et år med betydelige reallønsforbedringer, som er kommet alle befolkningsgrupper til gode. Der rejses nu tvivl om, at udviklingen for 1970 vil blive den samme. Det vil den sandsynligvis ikke, men alt peger på, at der også i 1970 vil blive tale om reallønsforbedringer, blot skal man ved vurderingen af 1970 også tage i betragtning, at ikke enhver reallønsforbedring blot viser sig i lønningsposen. Ting som nedsat arbejdstid og andre forbedringer, forbedringer i de offentlige ydelser osv., viser sig ikke direkte i lønningsposen, men er jo også reallønsfremgang. Det skal man nok have med i sine betragtninger over 1970.

Forbruget i 1969 var overordentlig stort, boligbyggeriet det største, vi har haft, eksportstigningen stadig imponerende. Vi havde også en anden rekord i 1969. Vi havde et rekordstort underskud på betalingsbalancen. Hvor det i 1968 lykkedes ligesom at vende det dårlige tal for 1967 og opnå nogen forbedring, må vi nu konstatere, at 1969 i hvert fald ikke bidrog til en vending.

På denne baggrund deler det radikale venstre regeringens opfattelse, at en af hovedopgaverne i den økonomiske politik i de kommende år er at reducere dette meget store underskud. Det er ikke således, at vi forestiller os, at underskuddet kan bringes ud af verden meget hurtigt, men man må tilrettelægge en økonomisk politik, der sigter mod gradvis nedbringelse af dette meget store underskud over for udlandet. Derfor finder det radikale venstre, at den stramme finanspolitik er nødvendig. Den er nødvendig, hvis man skal dæmme op for prisstigninger. Den er nødvendig, hvis man skal forhindre et yderligere stort underskud på betalingsbalancen, og den er også nødvendig for ikke at pålægge rentepolitikken endnu større byrder, end den i øjeblikket må bære. Den stramme finanspolitik vil bidrage til en stabilisering. Hvis en sådan stabilisering ikke gennemføres, er der vel kun et eneste resultat, man med nogen-

lunde sikkerhed kan vide der vil komme ud af det: at beskæftigelsen vil blive bragt i fare. En nedgang i beskæftigelsen har jo desværre en tendens til i særlig grad at ramme lavtlønsområderne. Det har ikke været karakteristisk for den uro, der har været på arbejdspladserne, at den i særlig grad stammer fra lavtlønsområderne; den stammer i en hel del tilfælde fra områder, hvor man tilmed har et bevægeligt lønsystem, som giver mulighed for smidigere tilpasning end på andre områder.

Med stor interesse lyttede jeg til de forslag, som hr. Anker Jørgensen som socialdemokratiets ordfører fremlagde. Der var i disse forslag meget, som umiddelbart måtte tiltale vel overordentlig mange i denne sal. Der var forbedringer af sociale ydelser og andet, som vel de fleste umiddelbart kan se ville være ønskelige. Det er ikke muligt sådan på en studs hurtigt at gøre op, hvad der vil være nettoresultatet af de forslag, hr. Anker Jørgensen stillede. Jeg kan ikke have nogen helt fast forestilling om det, men så vidt det kunne lade sig gøre for mig i en håndvending at overskue, vil nettoresultatet af disse forslag, hvoraf nogle som sagt uden tvivl er udmærkede, være en betydelig reduktion af kasseoverskuddet og en betydelig, en meget betydelig lempelse i den stramme finanspolitik.

Det radikale venstre deltager gerne i diskussionen om enkeltheder i de forslag, hr. Anker Jørgensen fremsatte, deltager også gerne i en diskussion af, om det er muligt på det ene eller det andet område at rette på skævheder, som måtte opstå ved overgangen til kildeskat. Men vi må gøre opmærksom på, at vi må gå til sådanne forhandlinger ud fra den indstilling, at hovedlinjen i den økonomiske politik må ligge fast af hensyn til betalingsbalanceunderskuddet og må ligge fast også af hensyn til beskæftigelsesudsigterne på noget længere sigt.

Der var i hr. Anker Jørgensens tale ved siden af de forslag, som jeg har været inde på, nogle betragtninger over årsagen i øvrigt til uro på arbejdspladserne, og disse bemærkninger og betragtninger måske var nok så interessante. Blandt de årsager, der kunne være til uro på arbejdspladserne, nævnte hr. Anker Jørgensen bl. a., at der var grupper, der følte sig snydt i forhold til